

Sygn. akt: II AKa 227/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2018 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Charuza (spr.)
Sędziowie	SSA Wiesław Kosowski SSO del. Marcin Ciepiela
Protokolant	Iwona Olszówka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Częstochowie Jacka Otoli

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2018 roku sprawy:

1) **R.B., c. S. i R., ur. (...) w S.,**

oskarżonej z art. 286 § 1 kk i inne,

2) **M. B., s. S. i D., ur. (...) w G.,**

oskarżonego z art. 286 § 1 kk i inne,

na skutek apelacji prokuratora i obrońców

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 13 grudnia 2017 roku, sygn. akt II K 92/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 13 odnośnie oskarżonej R.B. w ten sposób, że łagodzi do wymiaru 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wobec tej oskarżonej karę łączną pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet na podstawie art. 63 § 1 k.k. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 28 lutego 2011 roku do dnia 1 marca 2011 roku, od dnia 1 lutego 2012 roku do dnia 2 lutego 2012 roku oraz od dnia 28 marca 2018 roku godzina 20.00 do dnia 26 października 2018 roku;

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od oskarżonej R.B. na rzecz Skarbu Państwa opłatę za obie instancje w kwocie 3.400 (trzy tysiące czterysta) złotych oraz wydatki za postępowanie odwoławcze w kwocie 10 (dziesięciu) złotych;

4. zwalnia oskarżonego M. B. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego, wydatkami tegoż postępowania obciążając Skarb Państwa.

SSO del. Marcin Ciepiela SSA Marek Charuza SSA Wiesław Kosowski

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie sygn. akt II K 92/15 Sąd Okręgowy w Częstochowie uznał oskarżonych R.B.oraz M. B. za winnych popełnienia:

- czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. za który na mocy art. 294 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 33 § 2 i 3 k.k. wymierzył im kary po 2 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz po 100 stawek dziennych grzywny w wysokości po 50 zł stawka, a nadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonych obowiązek naprawienia w części wyrządzonej przestępstwem szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego banku solidarnie kwoty 200 000 złotych (pkt 3 i 4 zaskarżonego wyroku),

- czynu z art. 272 k.k. za który na mocy tegoż przepisu wymierzono im kary po roku pozbawienia wolności (pkt 5 zaskarżonego wyroku),

- czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. za który na mocy art. 286 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 2 i 3 k.k. wymierzył im kary po roku pozbawienia wolności oraz po 100 stawek dziennych grzywny w wysokości po 50 zł stawka (pkt 12 zaskarżonego wyroku).

Tymże wyrokiem oskarżoną R.B. uznano za winną popełnienia:

- ciągu piętnastu przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. za który na mocy art. 286 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. przy zast. art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 2 i 3 k.k. wymierzono jej karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 200 stawek dziennych grzywny w wysokości po 50 zł stawka, a nadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonej obowiązek naprawienia w części wyrządzonej przestępstwem szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego banku kwoty 100 000 złotych (pkt 6 i 7 zaskarżonego wyroku),

- ciągu pięciu przestępstw z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. za który na mocy art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. przy zast. art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 2 i 3 k.k. wymierzono jej karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 10 zaskarżonego wyroku).

Z kolei oskarżony M. B. został uznany za winnego popełnienia:

- ciągu dziesięciu przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. za który na mocy art. 286 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. przy zast. art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 2 i 3 k.k. wymierzono mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 100 stawek dziennych grzywny w wysokości po 50 zł stawka, a nadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego obowiązek naprawienia w części wyrządzonej przestępstwem szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego banku kwoty 100 000 złotych (pkt 8 i 9 zaskarżonego wyroku),

- ciągu dwóch przestępstw z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. za który na mocy art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. przy zast. art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 2 i 3 k.k. wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności (pkt 11 zaskarżonego wyroku).

Na podstawie art.85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzono oskarżonej R. B. karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 300 stawek dziennych grzywny w wysokości 50 złotych a oskarżonemu M. B. karę łączną 3 lat pozbawienia wolności oraz 200 stawek dziennych grzywny w wysokości 50 złotych.

Na zasadzie art. 63 § 1 k.k. zaliczono oskarżonym na poczet wymierzonych im kar łącznych pozbawienia wolności okresy ich rzeczywistego pozbawienia wolności – R.B. od 28 lutego do 1 marca 2011 r. i od 1 do 2 lutego 2012 r. a M. B. od 1 do 2 lutego 2012 r.

Zaskarżonym wyrokiem oskarżeni R. B. i M. B. zostali uniewinnieni od popełnienia szeregu czynów zarzuconych im w akcie oskarżenia – R. B. od czynów zarzuconych jej w pkt XXII, XXIII oraz XXVI aktu oskarżenia a M. B. od czynów zarzuconych mu w pkt VI, VII, XII, XIV – XVI, XVIII, XX, XXII, XXIII i XXVII aktu oskarżenia.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli prokurator oraz obrońca obojga oskarżonych.

Prokurator zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonych w zakresie rozstrzygnięcia o ich uniewinnieniu (za wyjątkiem uniewinnienia oskarżonej od zarzuconego jej czynu z art. 258 § 3 k.k. oraz uniewinnienia oskarżonego od czynu z art. 258 § 1 k.k. – odpowiednio pkt XXVI i XXVII aktu oskarżenia), i zarzucił wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych poprzez wyrażenie błędnego poglądu, że zebrane w sprawie dowody, tj. wyjaśnienia i zeznania T. S. oraz korespondująca z nimi dokumentacja bankowa i ustalone na ich podstawie okoliczności nie pozwalają na przypisanie R.B.czynów zarzuconych jej w XXII i XXIII aktu oskarżenia, zaś M. B. czynów zarzuconych mu w pkt VI, VII, XII, XIV – XVI, XVIII, XX, XXII oraz XXIII aktu oskarżenia.

Stawiając te zarzuty wniósł prokurator o odpowiednie uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt 1 i 2 i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania, a w pozostałej części o utrzymaniu zaskarżonego wyroku w mocy.

Z kolei obrońca oskarżonych zaskarżył wyrok w części skazującej i zarzucił orzeczeniu szczegółowo wskazaną obrazę przepisów postępowania która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku , a to art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. oraz art. 167 k.p.k. w zw. z art. 46 § 1 k.k. , a także błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia który miał wpływ na jego treść, polegający na bezzasadnym uznaniu, że oskarżeni swoim zachowaniem wypełnili znamiona przypisanych im czynów zabronionych.

Nadto skarżący ten podniósł, że kara wymierzona oskarżonym jest rażąco niewspółmierna do stopnia ich ewentualnej winy.

Wniósł zatem o uniewinnienie oskarżonych od stawianych im zarzutów, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Częstochowie, a w przypadku niepodzielenia argumentów o obrazie wskazanych przepisów postępowania o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze poprzez wymierzenie oskarżonym kary łącznej pozbawienia wolności w jej dolnych ustawowych granicach z zastosowaniem instytucji warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Zarzuty podniesione w obu apelacjach zasadniczo ocenić należało jako nietrafne.

Analiza całego zebranego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego wskazuje na to, że wbrew temu, co podniesiono w środkach odwoławczych, Sąd Okręgowy ocenił wszystkie dowody wnikliwie , w niczym nie odbiegając od podstawowej zasady zawartej w przepisie art.7 k.p.k.

Pozwoliło to Sądowi I instancji dokonać celnych ustaleń faktycznych odnośnie wszystkich okoliczności przedmiotowej sprawy, co znalazło odpowiedni wyraz w rzeczowym a zarazem wnikliwym uzasadnieniu orzeczenia, spełniającym wymogi określone w art. 424 k.p.k., zaś lektura akt przedmiotowej sprawy czyni w pełni uprawnionym twierdzenie, że w toku przeprowadzonego procesu nie doszło do uchybień i pozostałym normom procedury karnej wskazanym w apelacji obrońcy oskarżonych.

Przede wszystkim przeprowadzone postępowanie nie wykazuje żadnych takich braków w zakresie postępowania dowodowego, które wymagałyby ewentualnego uzupełnienia w kierunku wskazanym w apelacji obrońcy, czyli poprzez zwrócenie się do banków z zapytaniem w celu ustalenia aktualnej wysokości szkody wynikającej z zawarcia poszczególnych umów kredytowych.

Otóż dotychczas zebrana w przedmiotowej sprawie dokumentacja bankowa, w sposób wystarczający do wydania trafnego rozstrzygnięcia obrazuje wysokość szkody jaką pokrzywdzone banki poniosły w wyniku przestępczej działalności obojga oskarżonych.

Instytucje bankowe dokładnie wskazały wielkość udzielanych kredytów, a okoliczność, że nieliczne z tych kredytów mogły być w jakimś stopniu spłacane przez niektórych pożyczkobiorców w toku postępowania sądowego, nie może rzutować na rozmiar szkody spowodowanej przez oskarżonych w czasie kiedy dopuścili się przypisanych im czynów.

Nalóżony na oskarżonych w trybie art. 46 § 1 k.k. obowiązek częściowego naprawienia szkody swym paupem zdecydowanie odbiega od wysokości kredytów które zostały udzielone przez pokrzywdzone banki – np. zadłużenie w wyniku udzielenia przez (...) Bank S.A. niespłacanego kredytu hipotecznego wynosi obecnie 499 243,41 złotych (informacja banku – k. 4206), a na oskarżonych ciąży obowiązek naprawienia jedynie w części wyrządzonej szkody poprzez zapłatę solidarnie kwoty tylko 200 000 złotych.

W tych okolicznościach nie można podzielić zdania skarżącego o konieczności zwracania się do banków o kolejne informacje, a zatem nietrafny jest zarzut dotyczący mającej nastąpić obrazy art. 167 k.p.k. w zw. z art. 46 § 1 k.k.

Nie jest również zasadny zarzut obrońcy dotyczący obrazy przepisów art. 7 k.p.k. , art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz art. 5 § 2 k.p.k.

Jak to już zaznaczono na wstępie, uzasadnienie zaskarżonego wyroku spełnia wszelkie kryteria ujęte w art. 424 § 1 i 2 k.p.k.

Sąd orzekający w sposób rzetelny dokonał oceny wszystkich dowodów istotnych dla wydania słusznego rozstrzygnięcia, w tym jakże ważkich w przedmiotowej sprawie relacji świadka T. S. - osoby współpracującej z oskarżonymi w przestępczym procederze a zatrudnionej w (...) oddziale Banku (...) S.A.

Wyczerpująca i odpowiednio krytyczna ocena relacji T. S. (str. 53 – 58 pisemnych motywów zaskarżonego wyroku), w niczym nie wykracza poza granice swobodnej oceny dowodów, a sąd orzekający odpowiednio rozważył także sytuację procesową w jakiej znajduje się obecnie świadek a wcześniej podejrzany T. S..

Nie można więc podzielić zdania skarżącego, jakoby zeznania tego świadka nie spełniają przypomnianych w uzasadnieniu apelacji kryteriów wiarygodności relacji współsprawcy czynów zarzuconych oskarżonym.

Równie wnikliwej i trafnej ocenie poddał sąd orzekający wyjaśnienia obojga oskarżonych (str. 48 – 53 uzasadnienia wyroku Sądu I instancji), a także zeznania świadków J. G. i J. Ś. przywołanych w zarzutach oraz zeznania pozostałych świadków zacytowane w uzasadnieniu apelacji obrońcy.

Skarżący, poza przypomnieniem treści wyjaśnień oskarżonych oraz zeznań niektórych świadków, nie wskazał żadnych konkretnych okoliczności które miałyby świadczyć o niezgodnej z zasadą z art. 7 k.p.k. oceną tych dowodów przeprowadzoną przez sąd orzekający.

Aprobując zatem racje wskazane przez Sąd Okręgowy, nie ma już potrzeby ich ponownej pełnej prezentacji.

W przedmiotowej sprawie nie doszło i do obrazy powołanej w apelacji obrońcy normy art. 5 § 2 k.p.k., albowiem krytyczna ocena dowodów przeprowadzona przez sąd orzekający doprowadziła i do stosownego, częściowego uniewinnienia oskarżonych od niektórych z zarzuconych im czynów, co z kolei było przedmiotem apelacji prokuratora - także uznanej za bezzasadną.

Pozostając jeszcze przy uwagach apelacji obrońcy stwierdzić trzeba, że i zastrzeżenia dotyczące wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonych okazały się generalnie nietrafne – za wyjątkiem kwestii wysokości kary łącznej 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonej R.B., którą to karę uznać

należało za rażąco surową i wymagającą stosownego złagodzenia do odpowiedniego wymiaru 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Nie można jednak podzielić zasadniczego stanowiska skarżącego zmierzającego do takiego złagodzenia wymiaru kar łącznych pozbawienia wolności, które umożliwiłoby warunkowe zawieszenie jej wykonania względem któregokolwiek z oskarżonych.

Poza uwagą sądu orzekającego nie pozostały bowiem żadne okoliczności rzutujące na potrzebę wymierzenia oskarżonym adekwatnej izolacyjnej kary pozbawienia wolności - str. 74 – 76 uzasadnienia zaskarżonego wyroku.

Słusznie sąd orzekający podkreślił skalę i charakter przestępczej działalności oskarżonych podjętej we współpracy z T. S. , a także szczególny przypadek dotyczący przestępstw związanych z umową kredytową zawartą przez W. W. – siostrzenicę oskarżonej R. B., której zaufanie do oskarżonej zostało cynicznie nadużyte.

Jak zaznaczono, wymierzona oskarżonej R.B. kara łączna 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności jest karą zbyt surową, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności przedmiotowej sprawy.

Co prawda sąd orzekający określając wymiar tej kary miał na względzie i dotychczasową niekaralność tej oskarżonej – w odróżnieniu zresztą od oskarżonego M. B., to jednak okoliczność ta nie została w stopniu wystarczającym uwzględniona, a pominięto i częściowe przyznanie się oskarżonej do popełnienia niektórych z zarzuconych jej czynów na jednym z etapów postępowania przygotowawczego.

Wszystko to przemawia za wykorzystaniem zasady absorpcji i złagodzeniem do 3 lat i 6 miesięcy wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej oskarżonej R.B.. Kara to winna być wystarczająca do osiągnięcia celów prewencyjnych, a jednocześnie nie odbiega ponad miarę od zasadnej kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonemu M. B..

Z tych wszystkich względów, za wyjątkiem zmiany ograniczonej do kwestii kary łącznej oskarżonej R. B., zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. w odniesieniu do oskarżonego M. B. oraz art. 627 k.p.k. co do oskarżonej R.B. od której zasądzono stosowną opłatę za obie instancje oraz obciążono ją niewielkimi wydatkami za postępowanie odwoławcze.

SSO del. Marcin Ciepiela SSA Marek Charuza SSA Wiesław Kosowski